

HRVATSKI SABOR

P.Z. br. 885

KLASA: 015-01/20-01/03

URBROJ: 65-20-02

Zagreb, 19. ožujka 2020.

Hs**NP*015-01/20-01/03*65-20-02**Hs

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o lokalnim izborima, s Konačnim prijedlogom zakona*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Tomislav Panenić, zastupnik u Hrvatskome saboru, aktom od 17. ožujka 2020. godine uz prijedlog da se sukladno članku 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora predloženi Zakon donese po hitnom postupku.

U radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela sudjelovat će Marin Škibola, Tomislav Panenić i Ante Pranić.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

HRVATSKI SABOR

Zagreb, 17. ožujka 2020. godine

Hs**NP*015-01/20-01/03*6531-20-01**Hs

P.Z. br. 885

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 19-03-2020	
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.
015-01/20-01/03	65
Uredžbeni broj:	Pril. Vrij.
6531-20-01	1 01

PREDSJEDNIK HRVATSKOG SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o lokalnim izborima s konačnim prijedlogom Zakona

Na temelju članka 172. i članka 204. Poslovnika Hrvatskog sabora („Narodne novine“ broj: 81/13 i 113/16) zastupnik Tomislav Panenić podnosi Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o lokalnim izborima s konačnim prijedlogom Zakona.

Za svoje predstavnike koji će na sjednici Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela dati sva potrebna obrazloženja u ime predlagatelja određuju se Marin Škibola, Tomislav Panenić i Ante Pranić.

Zastupnik:

Tomislav Panenić

Nacrt

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI
ZAKONA O LOKALNIM IZBORIMA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, rujan 2019.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O LOKALNIM IZBORIMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje predloženog Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 85/10.- pročišćeni tekst i 5/14. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE PROISTEĆI DONOŠENJEM ZAKONA

Zakonom o lokalnim izborima (»Narodne novine«, br. 144/2012, 121/2016, 98/2019) se uređuju izbori članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i izbori općinskih načelnika, gradonačelnika i župana te njihovih zamjenika. Važećim Zakonom u članku 2. propisano je da biračko pravo na lokalnim izborima imaju hrvatski državljani s navršених 18 godina života.

Europske zemlje svjesne su niskih razina političke participacije mladih te ju nastoje poticati na različite načine. Jedan od pristupa je davanje prava glasa mladima s navršених 16 godina čime se otvara mogućnost za njihovo izravno sudjelovanje u političkim procesima i drugim procesima donošenja odluka. Parlamentarna skupština Vijeća Europe usvojila je Rezoluciju 1826 (2011) kojom je pozvala zemlje članice da ispituju mogućnost smanjenja starosne granice za glasanje na 16 godina kao i mogućnost smanjenja starosne granice za kandidiranje na različitim vrstama izbora (lokalni, regionalni, parlamentarni, predsjednički). Kongres lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Europe predložio je Rezolucijom 387 (2015) omogućavanje sudjelovanja na lokalnim i regionalnim izborima kao početnu točku za smanjenja starosne granice za glasanje na 16 godina, na svim izborima. Istu preporuku državama članicama dao je Europski parlament u svom izvještaju iz 2015. godine (2015/2035(INL)).

U Austriji i Malti je dobna granica za glasanje na svim izborima 16 godina, a u Grčkoj 17 godina. U Estoniji, Škotskoj i nekim pokrajinama Njemačke mladi u dobi od 16 godina imaju pravo izlaska na lokalne izbore. Dakle, jedna petina država članica Europske unije omogućuje mladima od 16 godina glasovanje na lokalnim izborima.

Zagreb, rujan 2019.

U Hrvatskoj su se još od početka ovog stoljeća vodile povremene rasprave o proširenju biračkog prava na mlade, starije od 16 godina. U prvom Nacionalnom programu djelovanja za mlade, početak 2008. je bio određen kao krajnji rok do kada je osobama s navršених šestnaest godina trebalo omogućiti glasovanje na izborima za lokalna tijela vlasti. Potreba izmjene Ustava je korištena kao izlika odbijanja prijedloga Zakona o izboru članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica u saborskoj raspravi 2004. godine.

Promjenama Ustava Republike Hrvatske od 16. lipnja 2010. godine (Narodne novine br. 76/10.) izmijenjen je članak 45. te je opća odredba o glasačkom pravu s navršених 18 godina ograničena na izbore za Hrvatski sabor, Predsjednika Republike Hrvatske i Europski parlament te u postupku odlučivanja na državnom referendumu. Navedenom izmjenom stvorene su pretpostavke da se ovim predloženim izmjenama Zakona o lokalnim izborima snizi dobna granica biračkog prava na 16 godina na lokalnim izborima, lokalnim referendumima i referendumima za opoziv (grado)načelnika i župana.

Davanje biračkog prava mladima s navršених 16 godina kod mladih potiče razvoj demokratske političke kulture te razvoj znanja i vještina potrebnih za aktivno sudjelovanje u političkom i društvenom životu, potiče rano uključenje mladih u političke procese te doprinosi izgradnji lokalnih zajednica koje vode brigu o potrebama mladih. Slučaj Austrije, u kojoj mladi od 16 godina imaju biračko pravo već 10 godina, jasno pokazuje da snižavanje dobne granice za glasanje rezultira povećanjem interesa za politikom među mladima. Osim toga, Opća uredba o zaštiti podataka (2016/679) predviđa da mladi od 16 godina mogu samostalno dati privolu za obradu osobnih podataka, odnosno mogu samostalno dati privolu političkim izbornim akterima da ih kontaktiraju i informiraju o njihovim aktivnostima, što je posebno bitno imajući na umu digitalno okruženje u koje su uronjene moderne predizborne aktivnosti i marketing.

Slijedom navedenog, opravdana je predložena izmjena i dopuna Zakona o lokalnim izborima koja bi, sukladno rješenjima iz nekih europskih zemalja, dala aktivno pravo glasa na izborima za lokalna tijela vlasti mladima s navršених 16 godina života. Usvajanjem predloženog Zakona bit će nužno izmijeniti odredbe Zakona o registru birača koji određuju godine života birača pri upisu u registar i popise birača.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. RAZLOZI ZA HITNO DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Iako se zabrana mijenjanja zakonskog okvira za izbore godinu dana prije samih izbora odnosi samo na izbore zastupnika u Hrvatskom saboru (Ustavni zakon za provedbu Ustava Republike Hrvatske, čl.5. NN 121/10) smatramo da se radi o primjeru dobre prakse te demokratskom standardu kojeg se treba pridržavati, ukoliko je to moguće, i prilikom izmjena zakonskog okvira za provedbu drugih izbora, uključujući lokalne izbore. Također, Imajući ovo na umu, smatramo uputnim izmjene Zakona o lokalnim izborima usvojiti do svibnja 2020. godine. Osim toga, usvajanjem izmjena zakona do ovog roka, nadležnim tijelima za vođenje registra birača i popisa birača dalo bi se dovoljno vremena da ususret lokalnim izborima u 2021. godini poduzmu sve radnje, kako bi se omogućilo glasanje mladima koji na dan izbora zaključenja popisa birača imaju navršених 16 godina.

V. KONAČNI PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O LOKALNIM IZBORIMA S OBRAZLOŽENJEM

Članak 1.

U Zakonu o lokalnim izborima (»Narodne novine«, br. 144/2012, 121/2016) u članku 2. stavku 1. iza riječi: „navršених“ broj „18“ zamjenjuje se brojem „16“.

Članak 2.

U članku 3. stavku 1. iza riječi: „birač“ dodaju se riječi „s navršених 18 godina“.

U stavku 2. iza riječi: „birač“ dodaje se riječ „s navršених 18 godina“.

Članak 3.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Zagreb, rujan 2019.

Obrazloženje odredbi predloženog zakona

U članku 1. mijenja se brojka 18 s brojkom 16 te se time snižava dob za biračko pravo s 18 na 16 godina.

U članku 2. se dodaje riječ punoljetan te se time određuje da za člana predstavničkog tijela jedinice odnosno za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana te njihovog zamjenika ima pravo biti biran isključivo punoljetan birač.

U članku 3. je utvrđeno stupanje na snagu Zakona osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.-

VI. TEKST ODREDABA VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU ODNOSNO DOPUNJUJU

Zakon o lokalnim izborima
(Narodne novine, br. 144/2012, 121/2016, 98/2019)

Članak 2.

- (1) Biračko pravo imaju hrvatski državljani s navršenih 18 godina života (u daljnjem tekstu: birači).
- (2) Pravo birati članove predstavničkog tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: jedinice) te birati općinskog načelnika, gradonačelnika i župana i njihove zamjenike imaju birači koji imaju prebivalište na području jedinice za čija se tijela izbori provode.
- (3) Članove predstavničkih tijela jedinice imaju pravo birati i državljani drugih država članica Europske unije, u skladu s posebnim zakonom.
- (4) Biračko pravo se ostvaruje na neposrednim izborima tajnim glasovanjem.

Članak 3.

- (1) Za člana predstavničkog tijela jedinice ima pravo biti biran birač koji na dan stupanja na snagu odluke o raspisivanja izbora ima prijavljeno prebivalište na području jedinice za čije se predstavničko tijelo izbori provode.

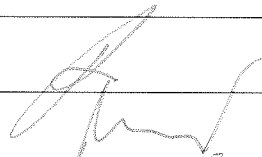
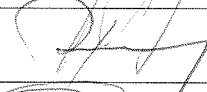
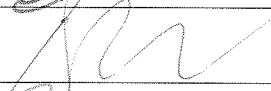
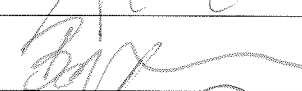
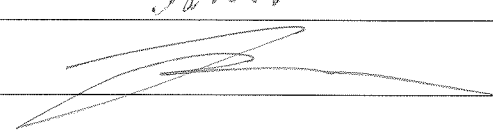
Zagreb, rujan 2019.

-
- (2) Za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana te njihovog zamjenika ima pravo biti biran birač koji na dan stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora ima najmanje šest mjeseci prijavljeno prebivalište na području jedinice za čije se tijelo izbori provode.
- (3) Za člana predstavničkog tijela jedinice ima pravo biti biran državljanin drugih država članica Europske unije, u skladu s posebnim zakonom.

KLUB NEZAVISNE LISTE MLADIH

POTPISI ZA HITNI POSTUPAK: PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O LOKALNIM IZBORIMA

ožujak 2020.

R.BR.	IME I PREZIME	POTPIS
1.	ANTE PRANIĆ	
2.	TOMISLAV PRANGVIĆ	
3.	Helga Silvana	
4.	Ivan Lovrenović	
5.	MARIN ŠKIBOLA	Marin Škibola
6.	DAMJAN VUCELIĆ	
7.	SNJEŽANA SABOLEK	Snješka S.
8.	ZLATKO HASANBEGOVIC	
9.	HRVOJE ŽEKANOVIĆ	
10.	ŽELJKO GLAVANČIĆ	
11.	ZDRAVKO RONKO	
12.	TOMISLAV ŽAGAR	
13.	IVAN PERVIAR	
14.	BORIS MILOŠEVIĆ	
15.	BOJAN GLAVASEVIĆ	
16.	ŽELJKO VEKARIĆ	
17.	DAVOR VLAOVIĆ	Davor V.
18.	Ivana Klinec - Zverić	
19.		

Obrazac Izvješća o savjetovanju s javnošću

IZVJEŠĆE O SAVJETOVANJU S JAVNOŠĆU POSTUPKU DONOŠENJA ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O LOKALNIM IZBORIMA Nositelj izrade izvješća: Klub zastupnika Nezavisne liste mladih Zagreb, 14. studenog. 2019.	
Naziv akta za koji je provedeno savjetovanje s javnošću	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnim izborima
Naziv tijela nadležnog za izradu nacрта / provedbu savjetovanja	Klub zastupnika Nezavisne liste mladih (Hrvatski sabor)
Razlozi za donošenje akta i ciljevi koji se njime žele postići uz sažetak ključnih pitanja	
Objava dokumenata za savjetovanje	https://www.sabor.hr/hr/pristup-informacijama/savjetovanja-s-javnoscu/11-listopada-11-studenoga-2019-informacija-o
Razdoblje provedbe savjetovanja	11. listopada 2019. – 11. studenog 2019.
Pregled osnovnih pokazatelja uključenosti savjetovanja s javnošću	nije primjenjivo – nisu zaprimljeni komentari
Pregled prihvaćenih i neprihvaćenih mišljenja i prijedloga s obrazloženjem razloga za neprihvatanje	nije primjenjivo – nisu zaprimljeni komentari
Ostali oblici savjetovanja s javnošću	nije primjenjivo
Troškovi provedenog savjetovanja	nije primjenjivo

PRILOG 4.			
OBRAZAC ISKAZA O PROCJENI UČINAKA PROPISA			
1.	OPĆE INFORMACIJE		
1.1.	Naziv nacrtu prijedloga zakona:	Nacrt prijedlog zakona o izmjenama Zakona o lokalnim izborima	
1.2.	Program rada Vlade Republike Hrvatske, akt planiranja ili reformska mjera:	Ne	<i>nije primjenjivo</i>
1.3.	Plan usklađivanja zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije	Ne	<i>nije primjenjivo</i>
2.	ANALIZA ISHODA NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA		
2.1.	Jedan od uobičajenih načina povećanja političke participacije mladih jest smanjenje dobne granice za pristupanje izborima te se najčešće radi o snižavanju dobne granice na 16 godina za lokalne izbore. Parlamentarna skupština Vijeća Europe usvojila je Rezoluciju 1826 (2011) kojom je pozvala zemlje članice da ispituju mogućnost smanjenja starosne granice za glasanje na 16 godina kao i mogućnost smanjenja starosne granice za kandidiranje na različitim vrstama izbora (lokalni, regionalni, parlamentarni, predsjednički). Kongres lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Europe predložio je Rezolucijom 387 (2015) omogućavanje sudjelovanja na lokalnim i regionalnim izborima kao početnu točku za smanjenja starosne granice za glasanje na 16 godina, na svim izborima. Istu preporuku državama članicama dao je Europski parlament u svom izvješčaju iz 2015. godine (2015/2035(INL)). U Austriji i Malti je dobna granica za glasanje na svim izborima 16 godina, a u Grčkoj 17 godina. U Estoniji, Škotskoj i nekim pokrajinama Njemačke mladi u dobi od 16 godina imaju pravo izlaska na lokalne izbore. Dakle, jedna petina država članica Europske unije omogućuje mladima od 16 godina glasovanje na lokalnim izborima. Promjenama Ustava Republike Hrvatske od 16. lipnja 2010. godine (NN 76/10.) stvorene su pretpostavke da se ovim predloženim izmjenama Zakona o lokalnim izborima snizi dobna granica biračkog prava na 16 godina na lokalnim izborima, lokalnim referendumima i referendumima za opoziv (grado)načelnika i župana. Davanje biračkog prava mladima s navršениh 16 godina kod mladih potiče razvoj demokratske političke kulture te razvoj znanja i vještina potrebnih za aktivno sudjelovanje u političkom i društvenom životu, potiče rano uključenje mladih u političke procese te doprinosi izgradnji lokalnih zajednica koje vode brigu o potrebama mladih. Slučaj Austrije, u kojoj mladi od 16 godina imaju biračko pravo već 10 godina, jasno pokazuje da snižavanje dobne granice za glasanje rezultira povećanjem interesa za politikom među mladima.		
3.	ANALIZA UTVRĐENIH IZRAVNIH UČINAKA		
3.1.	Analiza gospodarskih učinaka		
	Nisu utvrđeni gospodarski učinci koji bi zahtijevali daljnju analizu u postupku procjene učinaka propisa.		
3.2.	Analiza učinaka na zaštitu tržišnog natjecanja		
	Nisu utvrđeni učinci na zaštitu tržišnog natjecanja koji bi zahtijevali daljnju analizu u postupku procjene učinaka propisa.		
3.3.	Analiza socijalnih učinaka		
	Nisu utvrđeni socijalni učinci koji bi zahtijevali daljnju analizu u postupku procjene učinaka propisa.		

3.4.	Analiza učinaka na rad i tržište rada
	Nisu utvrđeni učinci na rad i tržište rada koji bi zahtijevali daljnju analizu u postupku procjene učinaka propisa.
3.5.	Analiza učinaka na zaštitu okoliša
	Nisu utvrđeni učinci na zaštitu okoliša koji bi zahtijevali daljnju analizu u postupku procjene učinaka propisa.
3.6.	Analiza učinaka na zaštitu ljudskih prava
	Nisu utvrđeni učinci na zaštitu ljudskih prava koji bi zahtijevali daljnju analizu u postupku procjene učinaka propisa.
4.	TEST MALOG I SREDNJEG PODUZETNIŠTVA (MSP TEST) <i>nije primjenjivo</i>
4.1.	Moguće opcije javnih politika <i>nije primjenjivo</i>
4.2.	Ocjena i opcije <i>nije primjenjivo</i>
5.	PROVOĐENJE SCM METODOLOGIJE <i>nije primjenjivo</i>
6.	SAVJETOVANJE I KONZULTACIJE
	Savjetovanje sa zainteresiranom javnošću je, sukladno čl.11.st.3. Zakona o pravu na pristup informacijama provedeno u trajanju od 30 dana (11. listopada 2019. - 11. studenog 2019.) te je sukladno čl.11.st.2. Zakon o pravu na pristup informacijama, nacrt zakona i obrazac za dostavu komentara objavljen na službenim stranicama Hrvatskog sabora (https://www.sabor.hr/hr/pristup-informacijama/savjetovanja-s-javnoscju/11-listopada-11-studenoga-2019-informacija-o). Iako su informacije o otvorenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću dostavljene udrugama i medijima, s molbom za širenje informacija o otvorenom savjetovanju - nije zaprimljen niti jedan komentar.
7.	OPTIMALNO RJEŠENJE
	Procjena učinaka propisa ukazuje da zakon neće imati socijalnih i gospodarskih učinaka, učinaka na tržišno natjecanje, tržište rada, zaštitu okoliša, ni ljudska prava – na način kako su ti isti učinci definirani u primjenjivim propisima, podzakonskim aktima i obrascima procjene učinka propisa. Uključenja mladih u izborni proces se može ostvariti spuštanjem dobne granice za pristupanje izborima kroz izmjene odnosnih izbornih zakona, stoga izmjena Zakona o lokalnim izborima predstavlja optimalno rješenje, pogotovo imajući na umu da Ustav RH priječi da se dobna granica za pristupanje izborima spusti na drugim izborima (europski, predsjednički, parlamentarni).
8.	VREMENSKI OKVIR I VREDNOVANJE
	Cilj je predlagača usvojiti izmjene Zakona o lokalnim izborima tokom 2020. godine, kako bi mladi s navršених 16 godina mogli sudjelovati u lokalnim izborima 2021. godine. Učinak smanjenja dobne granice za lokalne izbore moći će se vrednovati kroz očekivano povećanje izlaznosti na birački dan.
9.	PRILOZI <i>nije primjenjivo</i>
10.	POTPIS ČELNIKA TIJELA
	Potpis: Datum:

11.	Odgovarajuća primjena ovoga Obrasca u slučaju provedbe članka 18. stavka 2. Zakona o procjeni učinaka propisa ("Narodne novine", broj 44/17)
	<i>nije primjenjivo</i>